

عنوان مقاله:

جلفا، بازمانده ای از مفهوم محله

محل انتشار:

فصلنامه منظر، دوره 14، شماره 60 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

محمدرضا سرتیپی اصفهانی - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری منظر، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

نگین ثقفیان - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری داخلی، دانشکده معماری، دانشگاه سوره، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

جلفا یکی از قدیمی ترین محلات شهر اصفهان است که به منظور اسکان مسیحیان ارمنستان، در جنوب زاینده رود در زمان صفویه احداث شد. پس از گذشت ایام از زمان ساخت آن تاکنون، هرچند این محله مانند دیگر نقاط شهر دستخوش تغییرات بسیاری شده است، اما جزء معدود محلاتی است که هنوز پیشوند «محله» را با خود حمل می کند و شهروندان، به عنوان مخاطبین منظر شهر، «محله بودن» آن را به رسمیت می شناسند. اما سوال این است که چه عامل(هایی) باعث شده این منطقه در مقابل فشارهای ساختار شکن ناشی از فرآیندی از شهرسازی مدرن وارداتی، تاب آورد در صورتی که محله مشابه جویباره از این نظر فاقد موفقیت است؟ بی شک عوامل مختلفی باعث تشخیص منطقه ای از شهر و تبدیل آن به محله می شود اما در پژوهش پیش رو با نوعی خاص از محله اقلیت نشین مواجه هستیم که برخلاف نظریات بسیاری از جامعه شناسان و انسان شناسان معتبر، از رونق فراوانی بهره مند است. با بررسی منابع کتابخانه ای و اسناد، بازدید میدانی و با بهره گیری از رویکرد کل نگر منظر و به مدد جامعه شناسی و انسان شناسی تاریخی، مشخص شد که تهدید اقلیت بودن در این محله، به فرصت تبدیل شده و باعث ایجاد هم بستگی و حس تعلق خاطر نسبت به محله گردیده است (این امر مورد تایید صاحب نظران نیز هست). اما با مقایسه ناحیه دیگر اقلیت نشین در اصفهان همان دوران، یعنی محله «جویباره» (یهودیه سابق)، نکته حائز اهمیت این است که تنها هم بستگی ناشی از اقلیت بودن کافی نبوده و هنگامی که قدرت، ثروت و آزادی عمل از جانب حکومت به همراه عوامل فرهنگی (از بیرون)، به کمک این هم بستگی (از درون) بیاید، محله ای سرشار از پویایی و پیشرفت را به ارمغان خواهد آورد. پژوهش پیش رو به دنبال بررسی و تحلیل برخی از مهم ترین عوامل موفقیت جلفا در محله بودن به نسبت جویباره است. عواملی که شاید بخشی از مولفه هایی باشند که به رونق و احیا مفهوم محله کمک می کنند.

کلمات کلیدی:

محله، منظر، محله جلفا، محله جویباره، اصفهان، اقلیت، هم بستگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1529738>

